

Instrukcja przebiegu praktyki zawodowej na studiach II stopnia, 2 rok studiów

Kierunek : Pedagogika

Specjalność: Wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna z terapią pedagogiczną

studia II stopnia, profil praktyczny, studia niestacjonarne

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk

Wymiar praktyki	360h (3 miesiące); 12 ECTS
Realizacja i zaliczenie	2x180h praktyka (180h, 6 ECTS) – zaliczenie I rok studiów (semestr 2) praktyka (180h, 6 ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4)
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

Praktyki studenckie prowadzone są zgodnie z *Regulaminem Praktyk studenckich w Olsztyńskiej Szkole Wyższej* wg obowiązujących w danym roku akademickim *Zasad Realizacji i Zaliczania Praktyk Zawodowych*.

Studenci pracujący zawodowo, którzy udokumentują co najmniej 3-miesięczny staż pracy zgodny z kierunkiem i specjalnością, mogą zostać zwolnieni z obowiązku odbywania praktyki zawodowej. Podstawą zaliczenia praktyki jest pozytywna opinia i ocena praktyki oraz praktykanta dokonana przez zakład pracy, który wpisuje je do dziennika praktyk. Prawidłowo prowadzony dziennik wraz z wpisem zakładu pracy stanowi podstawę do zaliczenia praktyki. Student i zakład pracy wiedzą o zadaniach, jakie będą musieli wykonać i jakie efekty osiągnąć.

Instrukcja przebiegu praktyki zaliczenie II rok studiów (semestr 4)

Specjalność: Wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna z terapią pedagogiczną

Realizacja i zaliczenie	Praktyka (180 h, 6 ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4) Jest realizowana w przedszkolu, szkołach podstawowych i innych placówkach oświatowo - wychowawczych w wymiarze 180 godzin, w tym: 50 godz. kompetencje ogólne, pedagogiczne 50 godz. kompetencje opiekuńczo – wychowawcze 80 godz. kompetencje z zakresu terapii pedagogicznej
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

1. Uwagi wstępne

Praktyka może być realizowana w przedszkolach, szkołach podstawowych w klasach I-III, poradniach psychologiczno– pedagogicznych, w placówkach, w których prowadzone są zajęcia terapeutyczne, korekcyjno– kompensacyjne dla dzieci i uczniów przedszkolnego i wczesnoszkolnego okresu edukacji.

Z ramienia uczelni opiekun merytoryczny praktyki prowadzi konsultacje związane z wyborem miejsca praktyki, określeniem celów szczegółowych praktyki jak i jej zaliczeniem. Nadzór nad wykonaniem przydzielonych studentowi zadań na terenie zakładu należy do opiekuna zakładowego praktyk. W oparciu o niniejsze założenia programowe i organizacyjne opiekun wspólnie ze studentem ustalają szczegółowy program praktyki, uwzględniając specyfikę danego zakładu oraz ewentualne sugestie praktykanta wynikające z jego indywidualnych zainteresowań.

2. Cele praktyki

Praktyka zawodowa stanowi integralną część procesu kształcenia i jej głównym celem jest umożliwienie studentowi kontaktu ze środowiskiem pracy. Głównym celem praktyki weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów i zastosowanie ich w praktyce, w tym również kształtowanie właściwego stosunku do pracowników i obowiązków związanych z wykonywaniem zawodu oraz zdobycie doświadczenia zawodowego w ramach studiowanego kierunku i specjalności. Ponadto celem praktyki jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z dziećmi, wychowankami, uczniami, podopiecznymi, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb dzieci i uczniów oraz konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym. Celem praktyki jest kształtowanie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, dydaktycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych lub profilaktycznych niezbędnych do realizacji zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela lub wychowawcy.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji ogólnych, pedagogicznych, przygotowanie do zawodu (wymiar 50 godzin) przez:

- a) zapoznanie się ze specyfiką pracy przedszkola, szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji,
- b) poznanie podstawowych przepisów regulujących pracę jednostki,
- c) poznanie organizacji pracy w poszczególnych komórkach jednostki,
- d) poznanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- e) poznanie administracyjno-prawnych aspektów funkcjonowania danej jednostki (m.in. prowadzonej dokumentacji), statutu, regulaminów wewnętrznych, poznanie obiegu i archiwizowania dokumentów w jednostce,
- f) nabycie umiejętności dokumentowania podstawowych zdarzeń występujących w jednostce,
- g) zapoznanie się z planami pracy placówki w zakresie opieki, wychowania, terapii pedagogicznej,
- h) poznanie realizowanych przez placówkę zadań opiekuńczo-wychowawczych, pedagogicznych, terapeutycznych, profilaktycznych,
- i) poznanie form współpracy placówki z władzami samorządowymi i organizacjami lokalnymi, a także sposobami współdziałania placówki ze środowiskiem rodzinnym,
- j) poznanie zadań na poszczególnych stanowiskach, z którymi student ma/ może mieć kontakt,
- k) kształtowanie umiejętności integracji wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu studiowanej specjalności w naturalnych warunkach odbywania praktyki,
- l) doskonalenie postawy interpersonalnego i emocjonalnego zaangażowania w proces profesjonalnego przygotowania zawodowego, z zachowaniem zasad etyki zawodowej,
- m) poznanie procesów komunikowania interpersonalnego, w tym interakcji przełożony – podwładny, nauczyciel/ opiekun/ wychowawca/ pedagog – dziecko/ uczeń/ podopieczny/ wychowanek,
- n) kształtowanie umiejętności integracji wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu studiowanej specjalności w naturalnych warunkach odbywania praktyki,
- o) doskonalenie postawy interpersonalnego i emocjonalnego zaangażowania w proces profesjonalnego przygotowania zawodowego, z zachowaniem zasad etyki zawodowej,
- p) poznanie procesów komunikowania interpersonalnego.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych (wymiar 50 godzin) przez:

1) obserwowanie:

- a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych,
- b) aktywności poszczególnych dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków, w tym dzieci/ uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, terapeuta) – dziecko/ uczeń/ podopieczny/ wychowanek oraz interakcji między dziećmi/ uczniami/ wychowankami/ podopiecznymi (w tym samym i w różnym wieku),

- d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
- e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
- f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
- g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków,
- h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie.

2) współdziałanie z opiekunem praktyk w:

- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa,
- b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,
- c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,
- d) podejmowaniu działań na rzecz dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

3) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności:

- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie,
- b) diagnozowanie, racjonalne ocenianie złożonych sytuacji edukacyjnych oraz analizowanie motywów i wzorów ludzkich zachowań,
- c) poznawanie dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
- d) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków w grupie,
- e) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków,
- f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków w grupach zadaniowych,
- g) podejmowanie indywidualnej pracy z dziećmi/ uczniami/ wychowankami/ podopiecznymi (w tym dziećmi/ uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- i) sprawowanie opieki nad dziećmi uczniami poza terenem przedszkola, szkoły lub placówki,
- j) utożsamianie się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogicznej;

4) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji z zakresu terapii pedagogicznej (w wymiarze 80 godzin) przez:

1) zapoznanie się ze specyfiką przedszkola, szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczych, wychowawczych, dydaktycznych, terapeutycznych, profilaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

2) obserwowanie:

- a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji/ zajęć/ terapii oraz aktywności dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków,

- b) toku metodycznego lekcji/ zajęć korekcyjno - kompensacyjnych/ terapii, stosowanych przez nauczyciela, wychowawcę metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych **(10 godz. – hospitacje)**,
- c) prowadzenie szczegółowej i wnikliwej obserwacji aktywności dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków i działań terapeutycznych podejmowanych przez nauczyciela,
- d) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, terapeuta, opiekun) – dziecko/ uczeń/ wychowanek/ podopieczny oraz interakcji między dziećmi/ uczniami w toku lekcji/ zajęć,
- e) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupie, ich prawidłowości i zakłóceń,
- f) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych,
- g) sposobu oceniania dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych,
- h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych i ich zachowania i postaw,
- i) funkcjonowania i aktywności w czasie zajęć poszczególnych dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych,, z uwzględnieniem dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych szczególnie uzdolnionych,
- j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych i zachowania dyscypliny,
- k) organizacji przestrzeni w grupie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);

3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:

- a) podejmowaniu działań związanych z realizacją zajęć z terapii pedagogicznej i współpracy ze specjalistami służby zdrowia, psychologami, pedagogami w celu przygotowania wielospecjalistycznej diagnozy dziecka/ ucznia/ podopiecznego/ wychowanka,
- b) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji/ zajęć/ terapii,
- c) organizowaniu pracy w grupach,
- d) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
- e) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
- f) kontrolowaniu i ocenianiu dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych,
- g) podejmowaniu działań na rzecz dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dzieci/ uczniów/ wychowanków/ podopiecznych szczególnie uzdolnionych,
- h) organizowaniu przestrzeni grupy,
- i) projektowaniu, planowaniu i realizacji działań pedagogicznych,
- j) podejmowaniu działań udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom/ uczniom/ wychowankom/ podopiecznym i ich rodzicom,
- k) doskonalenia umiejętności z zakresu komunikacji społecznej oraz umiejętności wychowawczych

4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:

- a) badanie i analizowanie psychologiczno-pedagogicznych czynników wpływających na funkcjonowanie dziecka/ ucznia/ podopiecznego/ wychowanka w przedszkolu/ szkole/ placówce,
- b) planowanie zajęć, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
- c) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy dzieci i wychowanków,
- d) organizowanie i prowadzenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych, korekcyjno - kompensacyjnych w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze (25 godz. - samodzielne prowadzenie zajęć),**
- e) wykorzystywanie w toku zajęć środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
- f) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku zajęć do poziomu rozwoju dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków,
- g) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków,
- h) rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,

- i) organizację pracy dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków, w grupach zadaniowych,
  - j) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - k) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności dzieci/ uczniów/ podopiecznych/ wychowanków,
  - l) diagnozowanie sytuacji szkolnej dziecka/ ucznia/ podopiecznego/ wychowanka,
  - m) prowadzenie dokumentacji badań, diagnoz i działalności terapeutycznej,
  - n) opracowanie programu pomocy dziecku ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się,
  - o) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z dziećmi/ uczniami/ podopiecznymi/ wychowankami (w tym dziećmi/ uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - p) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - q) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami i wychowawcami w grupach, pedagogami, psychologami oraz specjalistami pracującymi z dziećmi/ uczniami/ podopiecznymi/ wychowankami,
  - r) zapoznanie z planowaniem pracy dydaktyczno – wychowawczej oraz opracowywanie długofalowych i krótkofalowych planów zajęć terapeutycznych z uwzględnieniem możliwości i predyspozycji dziecka/ ucznia/ podopiecznego/ wychowanka;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela i wychowawcy dzieci/ uczniów (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych zajęć oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych zajęć,
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy),
  - g) analizowanie efektów własnej pracy w kontekście pełnionych zadań.

! Organizacja i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze w wymiarze 25 godzin.

Uwaga:

Podczas praktyki szczególną uwagę należy skierować na zakres metodyczny praktyki: obserwacja/ hospitacja zajęć, a także samodzielne przygotowanie konspektu i prowadzenie zajęć oraz omawianie ich rezultatów z nauczycielem - opiekunem.

W czasie odbywania praktyki student powinien możliwość poznać organizację zajęć pozalekcyjnych, w miarę możliwości uczestniczyć w różnych formach pracy przedszkola, szkoły, placówki (np. spotkania z rodzicami, uroczystości przedszkolne, szkolne, w placówce lub poza nią).

Założenia programowo-organizacyjne:

Student nie ma prawa skracać czasu trwania praktyki. W trakcie trwania praktyki student prowadzi systematycznie Dziennik praktyk, w którym powinna znaleźć odzwierciedlenie jego codzienna praca. Zapisy wykonywanych czynności winny być potwierdzone przez opiekuna studenta. W Dzienniku praktyki należy dokonać wpisu dotyczącego okresu trwania praktyki oraz opinii i oceny praktyki studenta.

Wymagana dokumentacja:

Po zakończeniu praktyki student składa dokumentację przebiegu praktyki u kierownika praktyk:

1. Dziennik praktyk (właściwie wypełniony, opatrzony pieczęcią placówki),
2. Porozumienie w sprawie organizacji praktyki,
3. Wykaz samodzielnie prowadzonych zajęć,
4. Scenariusze zajęć – podpisane przez studenta i opiekuna (dokumentujące właściwą ilość samodzielnie przeprowadzonych zajęć).

Nauczyciel – opiekun (z ramienia placówki) proszony jest o:

- czuwanie nad organizacją i przebiegiem praktyki,
- udostępnianie studentowi możliwie wcześnie tematów do prowadzenia zajęć celem poprawnego ich przygotowania,

- udzielanie studentowi rad i wskazówek metodycznych podczas przygotowywania konspektów zajęć,
- wnikliwe omawianie zajęć próbnych studenta,
- sformułowanie opinii z przebiegu praktyki i zamieszczenie jej w Dzienniku praktyk.